

Vlaams
Parlement

stuk **153** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 28 oktober 2014 (2014-2015)

Beleidsnota

Vlaamse Rand

2014-2019

ingediend door de heer Ben Weyts,
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Een beleidsnota geeft de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

INHOUD

Lijst met afkortingen	4
I. Inleiding	5
II. Omgevingsanalyse	6
1. Demografie	6
2. Economie en arbeidsmarkt	6
3. Inkomen en armoede	7
4. Onderwijs, cultuur en welzijn	7
5. Ruimtegebruik en wonen	7
6. Criminaliteit en verkeersveiligheid	8
7. Bestuurskracht van de gemeenten	8
III. Strategische en operationele doelstellingen	9
Visie op het Randbeleid	9
SD 1 – Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid	10
1.1. OD Onthaal en integratie	10
1.2. OD Taalbarometer Vlaamse Rand	11
1.3. OD Coördinatieplatform VSGB	11
1.4. OD Verdere uitbouw FeliXart	11
1.5. OD Een open communicatiebeleid voeren en aansturen	12
1.6. OD Samenwerken en ondersteunen	12
SD 2 – vzw de Rand: eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid	13
SD 3 – De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken	15
3.1. OD Huisvesting	15
3.1.1. Vlabinvest	15
3.1.2. Wonen in Eigen Streek	15
3.2. OD Taalwetgeving – Binnenlands Bestuur	16
3.3. OD Onderwijs	16
3.4. OD Werk	17
3.5. OD Economie en START	17
3.6. OD Mobiliteit	17
3.7. OD Cultuur, jeugd, sport en het verenigingsleven	18
3.8. OD Welzijn en Gezondheid	18
3.9. OD Toerisme	18
3.9.1. Erfgoed en cultuurhistorisch patrimonium	19
3.10. OD Integratie en inburgering	19
SD 4 – Het Groene karakter van de Rand bewaken	19
4.1. OD Waardevolle natuur koesteren en versterken	19
4.2. OD Open Ruimte	20
4.3. OD Landbouw betere kansen bieden	21
Bijlage: Koppeling met de begroting	22

Lijst met afkortingen

ANB:	Agentschap Natuur en Bos
EVA:	Extern Verzelfstandigd Agentschap
GRUP:	Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan
KMSKA:	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
NT2:	Nederlands Tweede Taal
OCMW:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
Unizo:	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB:	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroeps- opleiding
VLABINVEST:	Vlaams-Brabantse Investeringsmaatschappij
VLABINVEST apb:	Vlaams-Brabantse Investeringsmaatschappij autonoom provinciebedrijf
VSGB:	Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel
VZW	Vereniging zonder Winstoogmerk

I. INLEIDING

De Vlaamse rand is een buiten-beentje, een buiten-baan eigenlijk, rondom onze hoofdstad. Onder andere vanwege de nabijheid van de grootstad wordt de streek geconfronteerd met een specifieke problematiek van ontnederlandsing, internationalisering en verstedelijkingsdruk. De gevolgen laten zich voelen op het vlak van grond- en woonprijzen, mobiliteit, onderwijs, welzijn en maatschappelijk weefsel. Vervreemding, sociale en culturele verdringing zijn ernstige problemen die een samenleving kunnen ontwrichten.

Voorliggende beleidsnota schetst eerst deze problematieken, eigen aan de Vlaamse Rand, aan de hand van een omgevingsanalyse. Ze poogt gedetailleerder de vraag te beantwoorden wat de Vlaamse rand nu zó specifiek maakt dat de regio een eigen aanpak en beleid nodig heeft.

Vervolgens tracht ik beknopt mijn visie te schetsen op dat specifieke beleid, aan de hand van twee hoofddoelstellingen. Hierna belicht ik, in functie van die twee hoofddoelstellingen de beleidsinitiatieven. Een eerste deel behandelt de acties die rechtstreeks onder mijn bevoegdheid als minister van de Vlaamse Rand ressorteren. Een tweede deel bespreekt de specifieke rol en opdracht van de vzw de Rand. Een laatste hoofdstuk handelt tot slot over de maatregelen die vanuit de andere beleidsdomeinen, en dus de andere leden van de Vlaamse regering, worden vooropgesteld.

Ik wil niet de illusie wekken dat ik met al die maatregelen en acties de sociologische, ruimtelijke, sociaal-economische en andere evoluties waaraan de Vlaamse Rand onderhevig is, zomaar een halt kan toeroepen. Het komt er daarentegen wel op aan om alles in het werk te stellen opdat ik deze evoluties in zo goed mogelijke banen leid en de leefbaarheid en gemeenschapscohesie van onze Vlaamse en groene Rand maximaal behartigen.

Want als het gaat over wonen en leven, hebben de inwoners van de Vlaamse Rand uiteindelijk dezelfde eenvoudige wens als zovele andere Vlamingen: thuis zijn.

II. OMGEVINGSANALYSE

Een goed beleid vertrekt van de feiten. Ik schets voor een goed begrip nog kort de context van de Vlaamse Rand. De Studiedienst van de Vlaamse Regering publiceerde – ook in 2014 – een uitgebreide omgevingsanalyse van de Vlaamse Rand. Dit 'Cijferboek Vlaamse Rand' kwam tot stand in samenwerking met het Documentatiecentrum Vlaamse Rand.

De Vlaamse Rand wordt gevormd door een groep van 19 gemeenten die grenzen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of aan één van de faciliteitengemeenten. Zes van deze gemeenten bieden taalfaciliteiten aan. Het gaat om Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem. De gemeenten zonder faciliteiten zijn Asse, Beersel, Dilbeek, Grimbergen, Hoeilaart, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde en Zaventem. De ruimere Rand-regio sluit een groter gebied in en omvat de gemeenten die zich verenigd hebben in het toekomstforum Halle-Vilvoorde.

Om een beter zicht te krijgen op de spanningsvelden binnen de regio wordt hier een aantal grotere thema's geschetst en vergeleken met de situatie in het Vlaams Gewest en, waar mogelijk, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

1. Demografie

De Vlaamse Rand telde op 1 januari 2013 een totaal van 414.297 inwoners. Dit is 6,5% van de bevolking in het Vlaams Gewest. Het grootste deel van deze inwoners is gehuisvest in de gemeenten zonder taalfaciliteiten. Het demografische groeiritme in deze suburbane zone ligt sinds 2003 iets hoger (7,6%) dan gemiddeld in het Vlaams Gewest (6,4%).

De bevolkingsdichtheid ligt in de Vlaamse Rand (862 inwoners per km²) beduidend hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest (472 inwoners per km²), maar aanzienlijk lager dan het gemiddelde in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (7.155 inwoners per km²). In het algemeen heeft de Vlaamse Rand een relatief 'jong' karakter, hoewel de meer residentiële gemeenten kampen met vergrijzing.

13,7% van de inwoners heeft een vreemde nationaliteit, met duidelijk hogere scores in de gemeenten met taalfaciliteiten. Deze verhouding ligt bijna dubbel zo hoog als elders in het Vlaams Gewest, maar relatief laag in vergelijking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Vlaamse Rand kent een hoog migratiesaldo, met vooral binnenlandse en slechts in beperkte mate buitenlandse verhuisbewegingen. De nabijheid van Brussel als meervoudige hoofdstad, met tal van Europese en internationale instellingen, speelt hierin een belangrijke rol. Steeds meer niet-Belgen nemen deel aan de migratiebewegingen naar, en vooral vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2. Economie en arbeidsmarkt

De economische dynamiek van ondernemingen en zelfstandigen en de jobs die zij creëren is in de Vlaamse Rand vergelijkbaar met de tendensen in het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De belangrijkste tewerkstelling vloeit voort uit handel, administratieve en ondersteunende diensten, informatie en communicatie, vrije beroepen, overheidsdiensten (zowel Vlaams, Brussels, Federaal en Europees) en wetenschappelijke activiteiten.

Slechts een beperkt aantal beroepsactieven werkt en woont in dezelfde gemeente. Zo ontstaan omvangrijke dagelijkse pendelbewegingen, vooral bij inwoners die tewerkgesteld zijn in de tertiaire sector. De werkloosheidsgraad ligt hoog op de noordoost- en zuidwestas. Aangezien net in deze gemeenten heel wat jobs

aangeboden worden, is er duidelijk sprake van een discrepantie tussen vraag en aanbod.

De Vlaamse Rand telt ongeveer dubbel zoveel laag- als hooggeschoolde werkzoekenden. Slechts 44,6% van de werkzoekenden beheerst de Nederlandse taal, wat betekent dat een grote groep werklozen met een taalhandicap naar de Vlaamse arbeidsmarkt komt.

3. Inkomen en armoede

De Vlaamse Rand is ogenschijnlijk een welvarende streek. Het gemiddelde inkomen per belastingsbetaler ligt ook hoog in de Vlaamse Rand. Toch zijn er grote discrepanties tussen grote en kleine inkomens. Vooral de noordelijke en westelijke Randgemeenten tellen een groot aandeel lage inkomens, de zuidostrand vertoont dan weer een concentratie aan hoge inkomens. Het aantal leefloners per 1000 inwoners en het aantal kansarme gezinnen liggen in de Vlaamse Rand wel vrij laag in vergelijking met de rest van het Vlaams Gewest.

4. Onderwijs, cultuur en welzijn

In de zes gemeenten met taalfaciliteiten geldt een specifieke regeling voor het basisonderwijs. Inwoners van deze gemeenten kunnen hun kinderen naar een Franstalige basisschool sturen.

Zowel de Nederlands- als de Franstalige basisscholen in die faciliteitengemeenten kennen een stijgend leerlingenaantal (tussen 2003 en 2013 een toename van respectievelijk +11,3% en +4,5%). In de secundaire scholen treedt vooral in het BSO en TSO schoolse vertraging op – dat is heel wat minder het geval in het ASO. In geen enkele richting is een dalende trend vast te stellen.

Het aanbod van ouderenvoorzieningen en gezinszorg aan huis is beperkt. Het aantal erkende plaatsen in de kinderopvang en de buitenschoolse opvang stijgt, maar niet overal. Er is bovendien geen Nederlandstalige buitenschoolse opvang georganiseerd in de faciliteitengemeenten en er zijn slechts zes gemeenten zonder faciliteiten die buitenschoolse opvang aanbieden.

In een derde van de gezinnen met een pasgeboren baby is het Nederlands de taal tussen moeder en kind, in een derde wordt Frans gesproken en in het resterende derde wordt onder meer Turks, Arabisch, Berbers en Russisch gesproken. 61,3% van de moeders die beroep doen op Kind en Gezin heeft de Belgische nationaliteit. Dit is een lager aandeel dan in het Vlaamse Gewest (75,7%), maar hoger dan in de hoofdstad waar slechts 1 op 3 moeders de Belgische nationaliteit bezit.

In 2012 verbleven er 2.512 meerderjarige nieuwkomers in de Vlaamse Rand en in 2013 behaalden 429 personen een inburgeringsattest.

5. Ruimtegebruik en wonen

27,3% van de gekadastreerde oppervlakte in de Vlaamse Rand is bebouwd. Het aandeel bebouwde oppervlakte ligt daarmee opmerkelijk hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest en het aandeel is in het afgelopen decennium ook sneller gestegen. Er zijn wel grote verschillen tussen de gemeenten onderling.

De prijzen van het vastgoed liggen hoog. De zuidoostelijke regio en de gemeente Wemmel tellen de hoogste prijzen, de goedkoopste huizen zijn te vinden in de noordoostelijke en zuidwestelijke gemeenten. De prijs van een bouwgrond steeg sinds 2003 met maar liefst 84%. Het aantal sociale woningen en sociale appartementen stagneert.

6. Criminaliteit en verkeersveiligheid

Het dichte wegennet in de Vlaamse Rand verhoogt de kans op verkeersongevallen. De Rand heeft wel een – naar Vlaamse normen – normaal profiel als het gaat over diefstallen. Wat misdrijven tegen lichamelijke integriteit en tegen eigendom betreft, is de Rand veiliger dan de meeste andere regio's van Vlaanderen.

7. Bestuurskracht van de gemeenten

De gemeenten van de Vlaamse Rand heffen geen hoge aanvullende belastingen. De waarde van 1% aanvullende personenbelasting per inwoner ligt in deze gemeenten echter veel hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest, dankzij de aanwezigheid van hoge inkomens.

De opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn eveneens erg laag, maar ook hier geldt dat 100 opcentiemen per inwoner meer waard zijn dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

De financiële schuld per inwoner en de financiële schuld van de OCMW's per inwoner liggen lager dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Ook hier zijn echter grote verschillen per gemeente.

III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Visie op het Randbeleid

De betrachting is eenvoudig: een leefbare, groene en Vlaamse rand, een warme thuis voor de oorspronkelijke bewoners en tegelijk een gastvrije omgeving waar nieuwkomers zich vlot kunnen integreren. Hierin zitten meteen de twee hoofddoelstellingen vervat die een gecoördineerd Vlaamse Randbeleid mijn inziens dient na streven om al de voormelde problematieken aan te kunnen pakken.

Een eerste hoofddoelstelling heeft de betrachting om de talloze nieuwkomers in de Vlaamse rand zo goed en zo snel mogelijk te integreren in hun nieuwe leefomgeving. Concreet behelst deze opdracht dus allerhande onthaal- en integratie-initiatieven maar evenzeer een taal-, onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid dat ervoor zorgt dat nieuwkomers en hun gezinnen zich snel kunnen inpassen en volwaardig kunnen deelnemen aan het gemeenschapsleven.

De tweede hoofddoelstelling richt zich eerder op de huidige bewoners van de Vlaamse Rand. Wil ik nieuwkomers maximaal integreren in hun nieuwe gemeenschap, dan vereist dat ook dat de ontvangende gemeenschap sterk genoeg is, zowel in aantal als op het vlak van interne cohesie. Anders gesteld; als je mensen wil onderdompelen in een warm integratiebad, dan moet er genoeg water in het bad staan. Zoals blijkt uit voorgaande situatieschets wringt daar het schoentje. Door de migratiedruk, de hoge grond- en woonprijzen, de verstedelijkingsdruk enz. trekken heel wat oorspronkelijke bewoners weg uit de Rand om zich elders te gaan vestigen, waar het goedkoper wonen is, er minder vervreemdingsdruk is enz.. Deze tweede essentiële beleidsdoelstelling richt zich daarom onder meer op een sociaal grond- en woonbeleid dat jongeren en gezinnen betaalbare woningen en gronden tracht aan te bieden, het behoud van zoveel mogelijke groene ruimte, culturele initiatieven ter versterking van het gemeenschapsleven, afdoende welzijnsvoorzieningen in het Nederlands enzovoort.

Voorliggende beleidsnota schetst acties in functie van deze twee hoofddoelstellingen. In de twee eerste delen worden de initiatieven belicht die rechtstreeks onder mijn bevoegdheid als minister van de Vlaamse Rand ressorteren. Een belangrijker luik bespreekt echter de maatregelen in de andere beleidsdomeinen, dikwijls veel relevanter voor de leefwereld van de inwoners van de Vlaamse Rand. Het gaat dan over onderwijs, werk- en arbeidsbemiddeling, versterking van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, sport- en jeugdaanbod, ruimtelijke ordening, woonbeleid, natuurbescherming en zoveel meer.

Het toont ten volle aan dat het Randbeleid een samenwerkingsbeleid is. Samenwerking binnen de Vlaamse regering – die eigenlijk bestaat uit 9 ministers van Vlaamse Rand – en de Vlaamse overheid. Maar evenzeer met de gemeentebesturen in de Vlaamse Rand en de gemeenten uit de ruimere Rand-regio, verenigd in het Toekomstforum Halle-Vilvoorde. Ook de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenschapscentra, VZW De Rand, bedrijven en het lokale verenigingsleven zijn onze natuurlijke partners. Het Vlaamse Randbeleid is een bekommernis van allen. Net daarom is het meer dan zinvol om, in het verlengde van de rapportering rond het flankerend beleid VSGB, jaarlijks in de schoot van de regering een Stand van de Rand te schetsen met een rapportering van de eigen beleidsinitiatieven zoals vervat in het regeerakkoord en de beleidsnota.

“Veel van de uitdagingen voor de Vlaamse Rand rond Brussel worden veroorzaakt door de aanwezigheid van de grootstad. Naast het inzetten op het onthaal van nieuwe bewoners én het bevorderen van de interne cohesie van de bestaande bevolking, zal ik ook alle bestaande kanalen en fora aangrijpen om op het vlak van gewestbevoegdheden te overleggen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik denk hierbij dan aan bilateraal overleg, het overleg tussen de minister-presidenten,

overleg tussen functioneel bevoegde ministers in Vlaanderen en Brussel (milieu, ruimtelijke ontwikkeling, openbare werken, openbaar vervoer,...), ...”

1. SD – Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

1.1. OD – Onthaal en integratie-initiatieven

In het belang van zowel de nieuwkomers in de Vlaamse Rand als de gastvrouwen en -heren, voer ik een gestructureerd onthaalbeleid. Alle inwoners die zich voor het eerst vestigen in de Vlaamse Rand ontvangen een welkomstfolder die ik actueel en aantrekkelijk houd. Deze brochure is viertalig en nodigt de nieuwkomers uit nader kennis te maken met hun nieuwe thuis. Met een specifieke onthaalfolder tracht ik bedrijven in te schakelen in het onthaal- en integratiebeleid – waar zij zelf vanzelfsprekend maximaal baat bij hebben.

Taal is een verbindende kracht en een belangrijke factor voor het harmonieus samenleven van verschillende bevolkingsgroepen. Het gebruik van de streektaal, het Nederlands, dient daarom maximaal gestimuleerd te worden in de Vlaamse Rand. Ik wil mensen die een inspanning doen om onze taal te leren oprecht bedanken en aanmoedigen om verder deel te nemen aan het gemeenschapsleven. De cursisten Nederlands voor anderstaligen ontvangen daarom Randuitcheques ter waarde van 7 euro die aangewend kunnen worden in één van de cultuur- en gemeenschapscentra van de Vlaamse Rand.

Het sociale weefsel is kostbaar. Ik ondersteun daarom het verenigingsleven met subsidies voor activiteiten die het Vlaams karakter van de Rand versterken en/of de integratie van anderstaligen bevordert. Ik besteed hierbij extra aandacht aan inspanningen op het gebied van taal. Ook initiatieven die de bevolking betrekken bij het Feest van de Vlaamse Gemeenschap moedig ik verder aan.

In elk geval hanteer ik altijd een duidelijke focus en concentreer ik de middelen richting omvattende initiatieven met enige schaalgrootte en duidelijke effectiviteit ten bate van onze twee hoofddoelstellingen. Mijn ondersteuning moet een verschil maken wat de nagestreefde doelen van de evenementen of acties betreft. Het heeft weinig zin de beperkte middelen te verkrummen over diverse kleinschalige initiatieven die misschien ook zonder onze steun georganiseerd zouden worden. Ik richt me eerder op grotere, specifieke projecten die het draagvlak voor het Randbeleid vergroten bij zoveel mogelijk inwoners.

De vzw de Rand blijft een belangrijke partner bij de uitvoering van het Randbeleid. De vzw heeft haar activiteiten de jongste jaren sterk verruimd, onder meer met een gevarieerd aanbod taalpromotie. De omvorming tot een Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) stelt vzw de Rand in staat om haar taken en toegenomen activiteiten met meer slagkracht te realiseren. Ik ondersteun de werking van de vzw verder en versterk die waar nodig.

In uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 sluit ik met vzw de Rand een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Ik betrek drie partners: de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Vlaams-Brabant en vzw de Rand. Met de samenwerkingsovereenkomst wordt de EVA de Rand aangestuurd. De overeenkomst krijgt uitvoering in een meerjarige beleidsnota en in de jaarlijkse actieplannen.

Net als vele andere entiteiten is de vzw onderhevig aan ingrijpende besparingen. De beperkte middelen nopen tot een zo efficiënt mogelijke inzet en besteding. Gelet op die doelstelling én op het belang van de vzw voor het gehele Randbeleid, bekijk ik of ik de ondersteuningsmiddelen die vandaag worden toegekend door de administratie niet kunnen overdragen aan vzw De Rand om zo te komen tot een efficiënter en meer coherent beleid.

Niet alleen de 19 Randgemeenten krijgen te maken met ontnederlandsing: ook andere gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant worden hiermee geconfronteerd. Een deel van het beleid is daarom nu al gericht op de volledige regio Halle-Vilvoorde en een deel van het arrondissement Leuven, met name wat betreft VLABINVEST, onderwijs (uitbreiding van de extra omkadering voor scholen met veel anderstalige kinderen), het flankerend beleid met betrekking tot het Vlaams strategisch gebied rond Brussel en de groenverwerving in de Groene Gordel. De Vlaams-Brabantse gemeenten worden ook uitgenodigd op het platform van de gemeenten uit de Vlaamse Rand.

Ik ondersteun alle gemeenten die sterk te maken krijgen met ontnederlandsing. Door strikt toe te zien op de naleving van de taalwetgeving, zorg ik voor een duidelijk kader rond taalaangelegenheden en vermijd ik verwarring over het statuut van de Rand. Een duidelijk juridisch kader, goede praktijkvoorbeelden en een overzicht van de vele bestaande taalpromotie-initiatieven worden permanent ter beschikking gesteld van elke geïnteresseerde gemeente en meer bepaald de schepenen voor Vlaamse aangelegenheden.

1.2. OD – Taalbarometer Vlaamse Rand

Vanaf nu beschik ik ook over eerste resultaten, onder de vorm van een nulmeting, van een 'taalbarometer voor de Vlaamse Rand'. In opdracht van de Vlaamse overheid en van de provincie Vlaams-Brabant maakte BRIO (Brussels Informatie-, Documentatie en Onderzoekscentrum) in de loop van 2014 een analyse van de taalsituatie in de Vlaamse Rand en gebruikte daarvoor de reeds beproefde methodiek 'taalbarometer' die in Brussel reeds tot drie rapporten leidde. Deze studie beschrijft o.m. het taallandschap, de thuistaalsituaties, het informeel en het formeel taalgebruik en wat de perceptie is van de verbanden tussen taal en identiteit. Het onderzoeksresultaten zullen eind 2014 door BRIO worden voorgesteld en verspreid. Het spreekt vanzelf dat ik er waar relevant rekening zal mee houden bij de verdere uitwerking van het beleid Vlaamse Rand op het vlak van taalbeleid en taalpromotie.

1.3. OD – Coördinatieplatform VSGB

Ik zet het flankerend beleid, dat samen met het GRUP 'Afbakening Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel' goedgekeurd werd, onverkort verder, inclusief de nauwgezette opvolging door het Coördinatieplatform VSGB. De gouverneur van Vlaams-Brabant krijgt de opdracht regelmatig verslag uit te brengen. Aan de hand van deze rapportering bekijkt de Vlaamse regering minstens een keer per jaar hoe de situatie evolueert en welke bijstellingen nodig zijn. Ik ga door met het START-project en organiseer het START-overleg binnen het coördinatieplatform VSGB. Het Vlaams parlement krijgt een verslag van deze activiteiten.

1.4. OD Verdere uitbouw FeliXart

Het FeliXart Museum evolueerde tijdens de vorige legislatuur van een ingedommeld, monothematisch en niet-erkend museum tot een dynamische belevingsruimte die regionaal erkend is als ICOM-instelling. De focus op de historische avant-garde van de jaren 1920 bracht een nieuw elan met zich mee, met als opvallende uitschieters de tentoonstellingen *Grenoble 1927: een panorama van de Belgische Kunst* (2012), *Michel Seuphor* (2013-2014) en het *Dicht maar dichtbij*-project *Moderne kunst uit het Interbellum*, met werken uit de collectie van het KMSKA (sinds 2011). Het museum dichtte zo een hiaat binnen het Belgisch museumlandschap. De binnen- en buitenlandse kwaliteitspers reageerden enthousiast.

Het principe van het 'erfgoedensemble' vond definitief ingang: er kwam een coherente missie op basis van twee verschillende logica's van cultuurbeleving. Er is het artistieke luik, voor een nichepubliek, en er is het eco- en heemkundig luik, bestemd voor een breed publiek. Dit tweesporenbeleid, gebaseerd op de eigenheid van de vaste collectie en de figuur Felix De Boeck als "boer-schilder", is een direct voorbeeld van een hedendaags en participatief beleid. Het museum kon een vervijfvoudiging van de publiekscijfers optekenen.

Ik wil het FeliXart Museum verder uitbouwen met een ambitieus synergieplan dat van de site met zijn museum en zijn groene omgeving (FeliXsite/ Het Moeras) een weergaloze plaats moet maken voor verschillende vormen van kunst- en cultuurbeleving:

1. Een museum
2. Een inspirerende plaats voor een mix van kunst- en natuureducatie
3. Een referentie voor het organiseren van culturele- en bedrijfsevents in de Rand
4. Een groeimotor voor toerisme en economie

Samen met de minister van Cultuur, zal ik in de komende jaren op zoek gaan naar nieuwe groeimogelijkheden. Daarbij belang hechtend aan een duurzame structuur, respect voor de erfenis van Felix De Boeck en sterke Vlaamse en regionale verankering. De aankoop van aanpalende groene gronden en de restauratie van de kunstenaarshoeve moeten de ambitie mogelijk maken.

1.5. OD – Een open communicatiebeleid voeren en aansturen

Media kunnen mensen verbinden en een gemeenschap versterken. In de Vlaamse Rand verricht Ring-tv uitstekend werk als informatiekanaal en gemeenschapsvormende kracht. Deze regionale zender is een belangrijk instrument om het Vlaams karakter van de gemeenten te versterken. Ring-tv blijft dan ook een belangrijke partner voor de Vlaamse overheid.

Om ook de vele anderstaligen in de regio in contact te brengen met het nieuws uit hun streek wordt het weekoverzicht van het nieuws via teletekst ondertiteld in het Frans en het Engels. Het nieuws bekijken met Nederlandstalige ondertiteling is voor anderstaligen een goede manier om Nederlands te leren. Ook de uitzendingen die het beleid van de Vlaamse overheid in de Rand toelichten krijgen ondertiteling via teletekst.

Ik promoot het aanbod van Ring-tv bij nieuwkomers in de Vlaamse Rand met het welkomstpakket dat zij thuis ontvangen. Samen met Ring-tv onderzoek ik hoe de zender toekomstgericht kan inspelen op het steeds veranderende landschap.

1.6. OD – Samenwerken en ondersteunen

Het Randbeleid is een samenwerkingsbeleid én een ondersteuningsbeleid. Verderop worden de initiatieven van de brede Vlaamse regering en de Vlaamse overheid toegelicht. Ter zake tracht ik vanuit het Vlaamse randbeleid ook zelf input te geven, te sturen en waar mogelijk ook extra te ondersteunen.

Maar evenzeer zijn de gemeentebesturen in de Vlaamse Rand en de gemeenten uit de ruimere Rand-regio onmisbare partners. Specifiek voor de faciliteiten-gemeenten breng ik de gemeentelijke mandatarissen samen ter ondersteuning van hun lokaal beleid. Vanuit dezelfde ambitie organiseer ik ontmoetingen met de schepenen van Vlaams beleid (en bij afwezigheid de burgemeester) ter uitwisseling van beste praktijken en beleidssuggesties. Zo blijf ik ook lokaal de vinger aan de pols houden inzake de stand van de Rand.

2. SD – Vzw de Rand: partner voor het Vlaamse Randbeleid

Vzw de Rand is een belangrijke partner en instrument in het Vlaamse Randbeleid. De vzw heeft als werkterrein de volledige Vlaamse Rand en werkt op het snijpunt van verschillende andere actoren, die vaak verbonden worden door de vzw. De vzw wil zoveel mogelijk mensen betrekken bij het gemeenschapsleven, gaat vanuit een sterke Vlaamse reflex op zoek naar verbindende elementen en zet zo de aantrekkelijkheid van het Nederlands als communicatietaal in de verf.

Vzw de Rand geeft de identiteit van de Vlaamse Rand elke dag mee vorm. Via taalpromotie, documentatie en andere informatie, de werking van de gemeenschapscentra en het Gordelfestival stimuleert de vzw heel concreet de zelfbewuste houding van Vlamingen én de nieuwsgierigheid en ontvankelijkheid van anderstaligen. Op die manier verrijk ik de hele Vlaamse Gemeenschap. Het sleutelwoord is 'verbinden': Vlamingen, anderstaligen en nieuwkomers komen samen op een typisch Vlaamse manier.

Vzw 'de Rand' heeft via de 6 gemeenschapscentra in de faciliteitengemeenten en 1 gemeenschapscentrum in de Vlaamse Rand m.n. de Bosuil, de RandKrant en het Gordelfestival in de hele Vlaamse Rand ook een sterke eerstelijnswerking. De kracht van vzw de Rand is de omvangrijke expertise, waarbij theorie sterk gekoppeld is aan praktijk. Zowel in de eerste als in de tweede lijn werkt de vzw vooral vraaggestuurd, in samenwerking met verschillende partners, en altijd op maat van de Vlaamse Rand. De werking is nooit vrijblijvend, maar steeds gericht op directe effecten en inzetbaarheid. De resultaten van acties, initiatieven, methodieken en producten ressembleren dus een direct effect op ruime schaal; ze vormen een tastbaar antwoord op een concrete vraag en kunnen via het netwerk van partners ruim en gelijktijdig verspreid worden. De lokale besturen en het maatschappelijke middenveld zijn bijvoorbeeld een gretige afnemer van de taalpromotie-instrumenten en methodieken die door vzw de Rand aangeboden worden.

Als ondersteunende organisatie moet vzw de Rand de verzamelde expertise ten beschikking blijven stellen aan de gemeenten van de Vlaamse Rand en blijven zoeken naar nieuwe manieren om het Vlaamse karakter te versterken.

Ik vraag de vzw om concrete speerpuntacties op te zetten die op korte termijn kunnen inspelen op de noden van de Rand, met oog voor de integratie van anderstaligen. Ter zake geldt wat node ook geldt in zovele andere entiteiten: meer dan ooit moeten mensen en middelen efficiënt ingezet worden met duidelijke focus op initiatieven met een kritische massa en een duidelijk hefboomeffect.

De vzw investeert in de vaste werking, zoals de ondersteuning van het Nederlandstalige verenigingsleven in de zes faciliteitengemeenten, de (actieve) receptieve functie van de gemeenschapscentra, de verspreiding van taalpromotie-instrumenten en -methodieken, het toeleiden van anderstaligen naar het reguliere aanbod, het voeden en ontsluiten van de databank van het documentatiecentrum en het zichtbaar maken van de vele troeven van de Vlaamse Rand, onder meer via de RandKrant en het Gordelfestival.

In de gemeenschapscentra bekijk ik of ik in de komende jaren meer nadruk moet/kan leggen op projectwerking en minder op de traditionele programmering, met extra aandacht voor projecten die zich richten op kinderen en jongeren. De projecten moeten kaderen in een bredere strategie van toeleiding en verbinding. Voorbeelden zijn o.m. Ezelsoor, Kinderhoogdag en Youth Tube.

In elk project, zeker ook in de eigen projecten van vzw De Rand, staat de versterking van het Nederlandstalige karakter centraal. Vzw De Rand investeert verder in visuele ondersteuning, taaliconen en vormingen duidelijke taal, zowel bij de eigen medewerkers als bij de vrijwilligers die de projecten mee ondersteunen.

Succesvolle formules zoals de podiumproducties voor en door anderstaligen zet ik verder. Voor anderstaligen die Nederlands leren – in klasverband of op een andere manier – zijn deze producties een culturele succeservaring en een nuttige oefenkans. Deze succeservaringen werken zeer motiverend en kunnen makkelijk overgenomen worden op andere plaatsen in Vlaanderen en zelfs in het buitenland. Ik ontwikkel nieuwe producties op maat van het doelpubliek en werk hiervoor samen met de Nederlandse Taalunie.

De vzw biedt in elk van de faciliteitengemeenten een basisaanbod NT2 aan in samenwerking met professionele en erkende onderwijsverstrekkers.

Het **Gordelfestival** wordt ook de volgende jaren georganiseerd door en met vzw De Rand. Ik zet het Vlaams karakter van de manifestatie sterker in de verf en geven de faciliteitengemeenten – de bakermat van de Gordel – een prominentere rol.

Ik onderzoek de verdere mogelijkheden en opportuniteiten van de **RandKrant** als kanaal dat voortdurend informeert, nieuwkomers onthaalt en verder vormgeeft aan de regio-identiteit.

Ik bekijk ook hoe we het **documentatiecentrum** laagdrempelig kunnen openstellen voor alle bewoners van de Vlaamse Rand. Het documentatiecentrum ontsluit een schat aan informatie en documentatie over maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsontwikkelingen maar wordt misschien nog te weinig geconsulteerd.

De Vlaamse Rand verkleurt. Integratie van anderstaligen wordt dus een belangrijk aandachtspunt. In de Rand is het aantal verplichte inburgeraars klein, maar het aantal anderstaligen is groot. Daarom schaaft ik verder aan een beleid op maat dat ook de anderstaligen zonder **inburgerings**verplichting kan bereiken. Ik exploreer de nieuwe mogelijkheden die ontstaan wanneer het Agentschap Integratie en Inburgering vanaf 2015 operationeel wordt in heel Vlaanderen. Vzw De Rand en het Agentschap Integratie en Inburgering sluiten een samenwerkingsovereenkomst voor de verdere ontwikkeling en ondersteuning van het taalbeleid en het taalpromotiebeleid in de Vlaamse Rand. Op basis van die overeenkomst ontwikkelt en test vzw de Rand taalpromotie-acties en -instrumenten op vraag en op maat van de Vlaamse Rand en de integratie- en NT2-sector. Vzw de Rand werkt in de zes faciliteitengemeenten in eerste lijn en in andere gemeenten van de Vlaamse Rand vanuit een tweede lijn (ondersteunend naar gemeenten, middenveld en collega's actoren).

Vzw De Rand en het Agentschap Integratie en Inburgering moeten elkaar versterken. Het succes van taalpromotie is mede afhankelijk van een (voorafgaand) taalbeleidstraject, en dat is een bevoegdheid van het Agentschap Integratie en Inburgering. Ik waak erover dat taalbeleid en taalpromotie goed op elkaar aansluiten. Vzw de Rand neemt in dit proces de sturende rol op zich. Behalve samenwerking met de gemeentelijke sport-, cultuur- en integratiediensten, is er ook aandacht voor de lokale stuurgroepen rond Vlaams karakter. Dankzij deze intensieve wisselwerking kunnen de projecten van vzw De Rand hun potentieel maximaal realiseren.

Samen met het Agentschap Integratie en Inburgering en op maat van de Vlaamse Rand stippel ik een traject uit voor expats. Bedoeling is om beter te informeren en te sensibiliseren rond het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en expats er toe aan te zetten de Vlaamse Gemeenschap en het Nederlands te leren kennen. RandKrant kan hierin een sterkere rol spelen.

Ik ondersteun de gemeenten in hun inspanningen om taalkampen, taalbaden, taalklasjes, enz. aan te bieden voor (anderstalige) kinderen. Dit is een sterke formule waarbij taalsensibilisering gekoppeld wordt aan spelplezier. Ik teken een vormingstraject uit met de gemeentebesturen en een te selecteren vormingsorganisatie om vrijwillige medewerkers en monitoren op te leiden. Opnieuw is maatwerk belangrijk: elk traject in elke gemeente zal verschillen, maar overal zijn kwaliteitsbewaking, expertisedeling en het garanderen van een hedendaagse aanpak de kritische succesfactoren.

Ik bekijk hoe we sterker kunnen samenwerken met de lokale middenstand in de Vlaamse Rand om hen in te schakelen in de promotie van onze taal en het taalgebruik.

3. SD – De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken

3.1. OD's Huisvesting – Vlabinvest

3.1.1. *Vlabinvest*

Het Witboek Interne Staatshervorming wees het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest) toe aan de provincie Vlaams-Brabant. Het decreet van 31 januari 2014 regelde de overdracht van de betrokken beleidsbevoegdheid, alle onroerende goederen, participaties en niet-project-financieringsgebonden rechten en verplichtingen naar Vlabinvest apb, een door de provincie Vlaams-Brabant opgericht autonoom provinciebedrijf. Het decreet regelde ook de omvorming van Vlabinvest naar het Vlaams Financieringsfonds, waardoor het takenpakket van het huidige Vlabinvest gereduceerd werd tot het verstrekken van renteloze leningen aan Vlabinvest apb.

Ik stel op korte termijn twee besluiten op om de implementatie van de opdracht van bevoegdheid aan de provincie af te ronden.

Een eerste besluit regelt de definitieve overdracht van alle onroerende goederen, participaties en niet-projectfinancieringsgebonden rechten en verplichtingen. Ik maak een integrale opsomming van de goederen, participaties en rechten en verplichtingen. In een tweede besluit wordt de installatie van het Vlaams Financieringsfonds geregeld. Concreet regelt dit besluit de algemene voorwaarden waaronder het Vlaams Financieringsfonds leningen aan Vlabinvest apb kan verstrekken. Het besluit bevat ook de delegatie van bevoegdheden voor de werking en het beheer van het Vlaams Financieringsfonds. Ik realiseer op korte termijn de installatie van het Vlaams Financieringsfonds. Zo vermijd ik financierings-onzekerheid en vertraging voor projecten die klaar zijn om te worden aanbesteed in het kader van het bindend sociaal objectief.

3.1.2. *Wonen in Eigen Streek*

Ik blijf pal achter Wonen in Eigen Streek staan. Ik herstel het principe in ere, rekening houdend met de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof. Ik blijf de minder kapitaalkrachtige bevolking kansen geven om in de doelgemeenten een woning te kopen of te huren en ik bestrijd de sociale verdringing. Ik blijf de nodige rechtszekere maatregelen nemen die voorrang geven aan kandidaat-kopers en -huurders die reeds een band hebben met de streek.

3.2. OD Taalwetgeving – Binnenlands Bestuur

Ik bewaak, bescherm en bevorder het statuut van het Nederlands in de randgemeenten.

Ik houd onverkort vast aan het territorialiteitsbeginsel en aan de status van het Nederlands als bestuurstaal, ook in de faciliteitengemeenten. Wanneer ik vaststel dat gemeentebesturen of mandatarissen de taalwetgeving overtreden, treed ik kordaat op. Ik blijf de principes van de relevante omzendbrieven van de Vlaamse Regering hanteren bij de beoordeling van alle communicatie van overheden met inwoners in de faciliteitengemeenten. Deze gemeenten behoren ondubbelzinnig tot het Nederlandse taalgebied. Franstaligen moeten de toepassing van de taal-faciliteiten uitdrukkelijk aanvragen.

Ik maak gebruik van de bevoegdheden over het taalgebruik in bestuurszaken om een decretale regeling te treffen voor het taalgebruik bij de opmaak van notariële akten.

BELEIDSMAATREGELEN GEPLAND VAN 2014 TOT 2019

Bij de toepassing van de taalwetgeving is een correcte en loyale houding van de lokale bestuurders bijzonder belangrijk. Vooral de burgemeesters moeten een voorbeeldfunctie vervullen. Zoals uitdrukkelijk bepaald in het Gemeentedecreet is het immers de burgemeester die belast is met de uitvoering van wetten, decreten en uitvoeringsbesluiten van de federale en de Vlaamse regering.

Dat maakt van de burgemeesters vertrouwenspersonen van de regeringen die het goed functioneren van de rechtsstaat moeten waarborgen in hun gemeente. Wie benoemd wil worden tot het ambt van burgemeester, moet zich inschakelen in deze logica. Ik wijk op dit punt geen letter af van het beleid van vorige Vlaamse regeringen.

Ik bewaak de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen van de gemeenten en zie toe op het taalgebruik in de zittingen van de gemeenteraden en de colleges van burgemeester en schepenen. Wanneer dat nodig is, treed ik op.

In de faciliteitengemeenten, zal een ambtenaar van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, zoals voorheen, de vergaderingen van de gemeenteraden bijwonen om er verslag over uit te brengen bij de gouverneur, de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de minister van Vlaamse Rand. In de randgemeenten Drogenbos en Wemmel worden geen problemen vastgesteld bij de correcte naleving van de taalwetgeving en dus spits ik de controle toe op Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem.

3.3. OD Onderwijs

De doelstelling voor het onderwijs in de Vlaamse Rand is dat ik vermijd dat taalachterstand zich omzet in leerachterstand. Ik zet de inspanningen op het vlak van ondersteuning van scholen in de Vlaamse Rand bij het implementeren van hun talenbeleid verder. Ik richt daarvoor samen met de minister van Onderwijs een Task Force Onderwijs Vlaamse Rand op. Daarin verzamel ik alle expertise van leraars, directeurs en begeleiders die de problematiek dag in dag uit hebben ervaren. De taakstelling van de Task Force is tweeledig. Ten eerste komen tot een synthese van het bestaande studiemateriaal en het aflijnen van methodieken die bewezen hebben te werken op te terrein. Ten tweede ervoor zorgen dat die positieve methodieken nog actiever worden geïmplementeerd in de scholen. Ten aanzien van de faciliteitenscholen laat ik de taalwetgeving correct naleven.

3.4. OD Werk

"Onvoldoende kennis van het Nederlands is een grote drempel naar tewerkstelling. Om bij te dragen tot het wegwerken van deze drempel blijf ik werk maken van een geïntegreerd taal- en werkbeleid.

Een geïntegreerd taal- en werkbeleid vertrekt vanuit de visie dat een snel contact met de arbeidsmarkt en aangepaste taalondersteuning het beste middel zijn om het talent van de anderstalige of laaggeletterde werkzoekende te activeren. Daarom consolideer ik deze visie langs twee strategische lijnen: het detecteren van taaldrempels enerzijds en het inzetten op een optimaal, behoeftegericht en geïntegreerd opleidingsaanbod anderzijds.

Elke werkzoekende met een taalbehoefte moet bereikt worden, in het bijzonder personen met een vreemde herkomst, door de verdere optimalisering van de verplichte taalscreening voor alle anderstalige werkzoekenden in functie van hun traject naar werk. Bij onvoldoende kennis van het Nederlands geven we hen een opleiding Nederlands in een begeleidingstraject bij de VDAB of haar partners. Wie een opleiding Nederlands weigert, wordt gesanctioneerd zoals bij een weigering van andere opleidingen.

In tweede instantie werk ik verder aan een optimaal en behoeftedekkend aanbod NT2 door het huidige afsprakenkader bij te sturen naar concrete afdwingbare afspraken. Het NT2-basisaanbod wordt op die manier beter afgestemd op de noden van cursisten, onder meer door te voorzien in meer gespreide instapmomenten, meer intensieve basisopleidingen en meer geïntegreerde leertrajecten met een optimale geografische spreiding.

Hiertoe wordt een aanbod van opleidingsverstrekkers voor de basisopleiding uitgebreid.

3.5. OD Economie en START

De luchthaven van Zaventem is en blijft een belangrijke groei- en banenmotor met grote waarde voor Vlaanderen in het algemeen en de Vlaamse Rand in het bijzonder. Het Strategisch Actieprogramma voor de Reconversie van Tewerkstelling in de luchthavenregio (**START**) moet de luchthaven en de volledige luchthavenregio een nieuwe socio-economische impuls geven. Ik zet het START-project verder en bundel het overleg dat plaatsvindt in het START-platform met het overleg in het coördinatieplatform VSGB.

3.6. OD Mobiliteit

Ik pak de mobiliteitsproblemen in de Vlaamse Rand ten gronde aan. Ik investeer zowel in wegenwerken en fietsinfrastructuur als ook in openbaar vervoer. Ook in mobiliteitsdossiers wil ik het bilateraal overleg met de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangaan.

Concreet komen er drie tramlijnen bij en zorg ik voor vlotter verkeer op het noordelijk traject van de ring door een het doorgaand en lokaal verkeer te scheiden. Maar evenzeer breid ik zachte, groene fietsverbindingen uit en leg functionele, aantrekkelijke en veilige fietsboulevards voor woon-werkverkeer en woon-schoolverkeer aan, zowel van en naar de hoofdstad als radiaal rond de hoofdstad.

Ik neem initiatieven om bovenlokaal oplossingen te zoeken voor het fenomeen van het sluipverkeer. Zo wil ik de omgevingskwaliteit en de leefbaarheid in de verschillende kleinere leefkernen in de Vlaamse Rand verbeteren.

3.7. OD Cultuur, jeugd, sport en het verenigingsleven

Ik zal verder investeren in de culturele infrastructuur in de Rand. Daartoe zal ik onderzoeken wat de haalbaarheid is van de realisatie, samen met publieke en private partners, van een bijkomend cultuur- en congrescentrum met bovenlokale uitstraling in de Rand.

Wanneer gemeentebesturen in de faciliteitengemeenten geen of onvoldoende initiatieven nemen voor de ondersteuning van het Nederlandstalig cultuur-, sport- en jeugdaanbod, treed ik met de vzw De Rand plaatsvervangend op.

3.8. OD Welzijn en Gezondheid

Complementair aan de instrumenten die uitgewerkt zijn door Welzijn, Volksgezondheid en Gezien, pak ik de achterstand inzake welzijns- en gezondheidsaanbod aan. Met het nieuwe instrument 'Vlabzorginvest' zorg ik ervoor dat gronden beschikbaar worden om nieuwe zorginitiatieven te realiseren met het nodige kapitaal.

Ik waak erover dat alle voorzieningen en diensten die onder de toepassing van het kwaliteitsdecreet vallen zich zo organiseren dat de patiënt of cliënt kan rekenen op Nederlandstalige dienstverlening. In het handhavingsbeleid wordt nauwgezet toegezien op het respecteren van deze cruciale kwaliteitseis.

3.9. OD Toerisme

Toerisme kan een krachtige groeimotor zijn voor een hele streek. Ik investeer daarom in de toeristische ontwikkeling van de Vlaamse Rand, onder meer door gerichte investeringen in de ontsluiting van domeinen die de Vlaamse overheid beheert, zoals het kasteel van Gaasbeek, de Plantentuin van Meise en het Zoniënwoud.

Meer toeristische mogelijkheden bieden een groter publiek de kans om de Vlaamse Rand beter te leren kennen en te appreciëren. Hoe hoger de omgevingskwaliteit, des te groter is de beleevingswaarde van een streek. Zo spelen ook recreatie en toerisme een rol om de open ruimte open te houden en ze een functie te geven.

Ik versterk de recreatieve infrastructuur door de open ruimte toegankelijk te maken en de openruimtekamers onderling beter te verbinden. Ik hef barrières voor wandel- en fietsverkeer op, vul ontbrekende schakels voor fiets- en wandelpaden aan, sluit aan op culturele en gemeenschapsvoorzieningen, richt pleintjes en ontmoetingsplaatsen in en herwaardeer veld- en voetwegen om ze een nuttige gebruiksfunctie te geven. Bij het versterken van de recreatieve infrastructuur houd ik rekening met mensen met een beperking. Waar mogelijk worden ze betrokken. De uitbouw van het openruimtenetwerk tot het concept 'groene gordel' biedt mogelijkheden voor een evenwichtige uitbouw van toerisme en recreatie.

Ik koppel recreatie zoveel mogelijk aan andere elementen, zoals kleinhandel, en creëer zo mogelijkheden voor de vermarkting van producten en diensten uit de Rand. Dat levert perspectieven op voor landbouw, thuisverkoop van hoeve-producten, plattelandstoerisme, gezamenlijke middenstandsinitiatieven en sociale tewerkstelling bij recreatie.

Door de recreatieve mogelijkheden te versterken creëer ik ook nieuwe mogelijkheden voor zachte mobiliteit van en naar Brussel. Recreatieve fiets- en wandelverbindingen kunnen worden ingeschakeld in het functioneel fiets- en wandelverkeer tussen stad en Rand. Het Gordelfestival kan hiertoe een positieve bijdrage leveren.

3.9.1. *Erfgoed en cultuurhistorisch patrimonium*

Ik herstel de centrumfunctie van dorpen en wijken door pleintjes als ontmoetingsplaats aan te leggen of (beter) in te richten. Een bottom-up-benadering en de creatie van een draagvlak via procesbegeleiding leidt tot identificatie en mede-eigenaarschap van de plaatselijke gemeenschap met het eigen patrimonium.

Ik verbind de leefgemeenschap opnieuw met zijn cultuurgeschiedenis. Ik visualiseer de links tussen de gemeenschap en het cultuurhistorisch erfgoed door monumenten, standbeelden en kapelletjes op te waarderen en een juiste plaats te geven binnen de leefgemeenschappen. Ik visualiseer historische gegevens en plaatselijke legendes en breng ze tot leven.

Industriële gebouwen, kasteelparken, trein- of tramhuisjes, archeologische sites of renbanen krijgen een nieuwe benadering vanuit cultuurhistorisch perspectief. Ik verlevendig de betekenis die zij voor de plaatselijke gemeenschap hadden en hebben en maak ze zoveel mogelijk toegankelijk en beleefbaar. Hierbij houd ik rekening met mensen met een beperking. Waar mogelijk worden ze betrokken.

Erfgoed is niet zelden privébezit. Ik moedig privé-initiatieven aan, begeleid ze en zorg eventueel voor omkadering vanuit de publieke ruimte, zodat ze beter tot hun recht komen. Ik probeer privé-erfgoed zoveel mogelijk te behouden en op te waarderen. Waar mogelijk, bevorder ik er ook de toegankelijkheid van.

3.10. Integratie en Inburgering

Verschillende steden en gemeenten worden er geconfronteerd met een sterk toenemend aantal personen van vreemde herkomst, onder meer door de instroom uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze verhuizers vanuit Brussel vallen doorgaans niet langer onder de inburgeringsplicht terwijl in de praktijk vaak wordt vastgesteld dat zij nog steeds moeite hebben om aansluiting te vinden bij de samenleving, onder meer door de gebrekkige kennis van de Nederlandse taal. Een bijkomende uitdaging is dat men in de kleinere gemeenten vaak niet de slagkracht en de middelen heeft om met deze instroom om te gaan omwille van een structurele achterstand inzake (welzijns)voorzieningen en het beperkt aantal eerstelijnswerkingen.

Ik zal, samen met mijn collega bevoegd voor Inburgering, voor deze uitdaging op zoek gaan naar een gepast antwoord.

4. **SD – Het Groene en open karakter van de Rand bewaken**

4.1. OD – Waardevolle natuur koesteren en versterken

Ik creëer samenwerkingsverbanden door gemeente- en gewestgrensoverschrijdend samen te werken en streef zo naar hogere natuur- en landschapswaarden, betere bescherming en een meer coherente ontwikkeling van het landschap.

Met beheersplannen, beheersovereenkomsten, natuurinrichting, landinrichting en grondmobiliteit versterk ik de landschappelijke en ecologische kwaliteiten in de regio. Ik stem alle plannen zorgvuldig op elkaar af, zodat ze elkaar versterken.

Waar mogelijk, creëer ik ecologische of landschappelijke verbindingen tussen de verschillende open ruimtes. Ik verstevig de natuurlijke en landschappelijke structuren (holle wegen, houtkanten, hagen, grasstroken, knotbomen, valleien, ...) door de ecologische eilandjes met elkaar te verbinden. Via beheersovereenkomsten of inrichtingsinitiatieven zorg ik ervoor dat het groene weefsel doorheen het stedelijke weefsel maximaal verbonden en verweven wordt voor mens en dier. Ik maak daarvoor gebruik van bos- of natuurverbindingen, natuurontwikkeling en herinrichting.

Ik leg in nauwe samenwerking met de landbouwers buffers aan tegen uitspoeling van meststoffen en pesticiden langs waterlopen en holle wegen. Ik promoot een meer ecologische oeverstructuur. Ik gebruik daarbij vooral het instrument beheersovereenkomsten.

Ik bestrijd erosie en verminder zo het sedimenttransport naar lagergelegen gebieden, zoals waterlopen en woonkernen. Ik vergroot de bergingsruimte voor water en verklein de risico's op overstromingen.

Ik realiseer bijkomend natuurgebied, bijkomend bosgebied of meerwaarde voor landschap. De ruimtelijk groen ingekleurde gebieden komen daar eerst voor in aanmerking.

Ik zet het flankerend beleid verder dat werd goedgekeurd samen met het GRUP 'Afbakening Vlaams Strategisch Gebied' rond Brussel. Ik zet in dat verband in het bijzonder in op de realisatie van meer toegankelijk groen (parken, bossen, toegankelijke natuurgebieden, ...) in de Vlaamse Rand. Tegen het einde van de regeerperiode moet er 1000 hectare bijkomend toegankelijk groen gerealiseerd zijn.

4.2. OD's Open Ruimte

- In het landinrichtingsproject Plateau van Moorsel worden de goedgekeurde inrichtingsplannen Fietslinken, Kleine Maelbeek en Vuilbeek, Missing links en Openruimtenetwerk Woluwebekken uitgevoerd (Tervuren, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Zaventem en Machelen).
- In het landinrichtingsproject Land van Teirlinck (Beersel, Linkebeek) geldt hetzelfde voor de inrichtingsplannen Kapittelbeek
- In het landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek (Asse) worden de inrichtingsplannen Molenbeek-Maalbeek uitgevoerd.

Ik voer het tijdens de vorige regeerperiode goedgekeurde planprogramma landinrichting voor de Vlaamse Rand uit.

OPERATIONALISEREN PLANPROGRAMMA VLAAMSE RAND

De Vlaamse Regering keurde op 16 mei 2014 het planprogramma Vlaamse Rand goed. Met het oog op continuïteit in landinrichting in de Vlaamse Rand worden van dat planprogramma jaarlijks twee tot drie inrichtingsplannen uitgevoerd.

- We werken een landinrichtingsplan uit voor de Zuunbeekvallei in Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos, met aandacht voor de waterproblematiek en de speciale beschermingszones in het gebied. Ik realiseer de goedgekeurde Europese cofinanciering binnen het project Green4Grey.
- Ik stel alles in het werk om de financiering vanuit Vlaanderen verder te blijven versterken met Europese middelen.
- Ik faseer de bovengenoemde en eventuele nieuwe projecten die zich zouden aandienen in het kader van het goedgekeurde planprogramma Vlaamse Rand op een zodanige manier dat de continuïteit niet in het gedrang komt.

PLATTELANDSBELEID

Ik ondersteun de landbouwsector in de Rand. Op basis van de resultaten van de landbouwstudie Vlaamse Rand neem ik maatregelen om de landbouw meer rechtszekerheid te bieden en meer kansen te creëren voor korteketenlandbouw en landbouw met verbrede doelstellingen. Ik werk hier nauw samen met Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onder meer om de landbouwproductie in de Rand beter af te stemmen op de potentiële afzetmarkt in de hoofdstad. In samenwerking met de minister bevoegd voor landbouw en plattelandsbeleid, komt er een loket voor korteketen en verbrede landbouw in de Vlaamse Rand.

Ik volg, samen met de minister bevoegd voor plattelandsbeleids, de resultaten van de quickwins platteland in de Vlaamse Rand verder op.

NATUUR EN BOS

Ik versterk het groene karakter van de Rand. Het Agentschap voor Natuur en Bos is een belangrijke partner. Ik behoud de nauwe samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij, onder begeleiding van het Coördinatieplatform, en beschik zo over meer instrumenten om de open ruimte in de 19 Randgemeenten te bewaren, te ontsluiten en te versterken. Concreet geef ik een invulling aan de drie groenpolen rond Brussel. Natuur in je Buurt zal de subsidiëring van uitbreidingsinitiatieven voor meer toegankelijk openbaar groen verderzetten. Om het huidige tekort niet te laten toenemen, zal ik de gemeenten een normering van 30 m² openbaar groen per inwoner adviseren

4.3. OD Landbouw betere kansen bieden

Ik wil, samen met de bevoegde minister van Landbouw, ook de achterliggende, grotere openruimtegebieden – die doorgaans verder van de stadsrand verwijderd liggen – behoeden voor dichtslibbing. Daarom wil ik landbouw als sterke behoeder van open ruimte en als voedselproducent in die grotere, open landbouwgebieden beter structureren. Landbouw moet er meer rechtszekerheid krijgen en leefbaar blijven, met respect en aandacht voor alle andere openruimtegebruik in die gebieden.

Landbouw is belangrijk als schakel tussen verschillende openruimtegebieden. Waar dat haalbaar en rendabel is, maak ik ook voor landbouw verbindingen tussen verschillende agrarische openruimtekamers.

Ik betrek de landbouw actief bij de erosiebestrijding en bij het beheer van het landschap. Landbouwers krijgen actieve taken waar de gemeenschap wel bij vaart. Ik versterk de driehoeksverhouding tussen landbouw, open ruimte en inwoner via landschapszorg, recreatief medegebruik en actief beheer van de open ruimte.

Ik richt de open ruimte in om verschillende vormen van landbouw te faciliteren. Ik stimuleer initiatieven die de landbouwer opnieuw nauwer in contact brengt met de lokale gemeenschap via bijvoorbeeld zorgboerderijen en hoevetoerisme.

Voor zonevreemde landbouw zoek ik haalbare en betaalbare oplossingen via grondmobiliteit, grondruil of herverkaveling, zodat landbouw een langetermijnperspectief krijgt in de Vlaamse Rand. Mogelijke conflicten met ander openruimtegebruik worden tot een minimum herleid en ik maak werk van samengebruik en verweving.

Ben WEYTS,

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Bijlage: Koppeling aan de begrotingsartikelen

<u>SD</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Begrotingsartikel</u>	<u>Begrotingsartikel omschrijving</u>
SD 1	Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid	AB0/1AH-F-2-AA/WT	WERKING EN TOELAGEN - VOOR INITIATIEVEN DIE HET VLAAMS KARAKTER VAN DE VLAAMSE RAND BEVESTIGEN EN/OOF VERSTEVIGEN
		AB0/1AH-F-2-AC/WT	WERKING EN TOELAGEN - RING TV IN HET KADER VAN HET INFORMATIE-, DOCUMENTATIE- EN ONTHAALBELEID EN DE GEMEENSCHAPSVORMING TER VERSTERKING VAN HET VLAAMS KARAKTER VAN DE VLAAMSE RAND
		AB0/1AH-F-2-AD/WT	WERKING EN TOELAGEN - UITBOUW VAN DE FELIXSITE TE DROGENBOS TOT EEN REGIONALE AANTREKKINGSPOL INZAKE KUNSTEN, ERFGOED, NATUUR EN TOERISME
SD 2	VZW de Rand: eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid	AB0/1AH-F-2-AY/IS	INTERNE STROMEN - EVA VZW DE RAND
SD 3	De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken	Initiatieven veelal gefinancierd vanuit de andere beleidsdomeinen	/
SD 4	Het Groene karakter van de Rand bewaken	AB0/1AH-F-2-AA/WT	WERKING EN TOELAGEN - VOOR INITIATIEVEN DIE HET VLAAMS KARAKTER VAN DE VLAAMSE RAND BEVESTIGEN EN/OOF VERSTEVIGEN

Hiernaast worden vanuit de apparaatskredieten binnen het beleidsdomein DAR mee de personeelsleden (3 VTE) ondersteund die het bereiken van bovenstaande doelstellingen mee opvolgen.